

ירדן וישראל - העתיד טמון בפיתוח בר קיימא

עבדאללה ואולמרט קיימת הזדמנות להמריץ את היחסים העסקיים

תצלום: ארי"ב

רדי בחדשנות יכול להתרחש בתחומים כגון חשמל מתח גבוה, מערכות תוכנה לניהול רשתות, בנייה חסכונית ועוד. גם בתחום טכנולוגיות מים יש מקום לשיתוף פעולה במחקר ופיתוח בין ירדן וישראל, בנושאים כגון מערכות בקרה לדלף, טכנולוגיות להפחתת מלחים, חיטוי ירודותי לסביבה ועוד. הדרך לקיים שיתוף פעולה במחקר ופיתוח היא באמצעות הקרנות הבילטרליות עם ארה"ב, כפי שקרן TRIDE לשי"תוף פעולה תעשייתי ישראל-ירדן-ארה"ב פועלת לצד קרן בירד. נדרש מימון שנתי קבוע של כמה מיליוני דולרים בשנה. כך ניתן לקיים פעילות משמעותית, שתביא להידוק הקשרים האקדמיים והעסקיים. התוצאות הכלכליות ישתקפו בנתוני הסחר תוך כמה שנים.

הכותב הוא מנכ"ל קרן בירד וקרן TRIDE לשיתוף פעולה עם ירדן וארה"ב

מצרים ומדינות רבות אחרות. העיסוק בפיתוח בר-קיימא הוא גורם מאחד בעבור ישראל וירדן, ויכול אף לשמש מנוף להעלאת הסחר עם ירדן, שהוא כיום כ-1.6% בלבד מסחר החוץ של שכנתנו. קיימת עתה ההזדמנות להמריץ את היחסים העסקיים בין ישראל וירדן על בסיס זהות האינטרסים, שמתחייבת מהיגאה הגוברת בנושאי סביבה ואנרגיה. נושאים אלה עתירי ידע, כך שהם חופפים את אסטרטגיית העל הירדנית לקידום מדע וטכנולוגיה. לדוגמה, בשתי המדינות קיימת מוטיבציה רבה לקדם היסכון באנרגיה. כפי שהוצג על ידי משרד התשתיות, בישראל ניתן לחסוך כ-20% מסך הצריכה, ובירדן ישנן הערכות דומות.

יש לקיים את שיתוף הפעולה ברברים שונים, משיתוף בין סטודנטים לתארים גבוהים עד לשיתוף פעולה בין חברות. ההיזון הה

ישראל וירדן הן שכנות, וחתומות על הסכם שלום שלכל הרעות אינו בסכנה. למרות זאת, היחסים העסקיים בין ישראל וירדן מאופיינים בעליות וירידות, שמושפעות מאוד מהמצב המדיני-ביטחוני. על פי נתוני לשכת הסטטיסטיקה של ירדן, בחמש השנים 1996-2000 צמח הסחר בין ישראל וירדן מכעשרה מיליון דולר ליותר מ-160 מיליון דולר. הצמיחה התמתנה באופן משמעותי לאחר מכן, ובשנים האחרונות מזהים קיפאון ואף ירידה מסוימת: ב-2004 הסתכם הסחר בכ-280 מיליון דולר, וב-2006 בכ-270 מיליון דולר.

אין חולק על החשיבות העצומה של הקשרים העסקיים, כך שמגמת הקיפאון בסחר חייבת להדאג ולגרום לחשיבה מחודשת על הדרך להמריץ את הקשרים העסקיים ולטפחם לטווח ארוך. המפתח הוא בהגברת השיתוף במחקר ופיתוח, ובעיקר בפיתוח בר-קיימא, שכולל תחומים כגון אנרגיה, סביבה ומים. בדומה לישראל, אין לירדן הכנסה משמעותית מאוצרות טבע, ועל כן מודגש הצורך לטפח את ההון האנושי ונכסי הידע של המדינה. ממשלת ירדן זיהתה את הפוטנציאל בקידום נושאים מדעיים וטכנולוגיים. פעילות ה-Science and Technology (S&T) מתואמת על ידי המועצה העליונה למדע וטכנולוגיה, שהוקמה ב-1987, ויעודה לעודד אינטראקציה בין גופי המחקר לגורמים יצרניים. המועצה גם עוסקת בעידוד חדשנות, מסחר טכנולוגיות ושיתופי פעולה בינ"ל. בדו"ח שפורסם באחרונה על פעילות מדע וטכנולוגיה בירדן מתוארים שיתופי פעולה רבים עם ארה"ב, האיחוד האירופי, גרמניה,